



fitxa  
FITXA

T.O.: Shooting dogs  
 Any de producció: 2005  
 Director: Michael Caton-Jones  
 Intèrprets: Hugh Dancy, John Hurt  
 Guió: David Wolstencroft  
 Música: Dario Marianelli  
 Fotografia: Ivan Strasburg  
 Durada: 115 min.  
 Gènere: Drama

# mira més enllà...

MIRA MÉS ENLLÀ...  
 la realitat del sud a través del cinema



SELECCIÓN OFICIAL FESTIVAL DE TORONTO | SELECCIÓN OFICIAL LONDON FILM FESTIVAL | PREMIO DEL PÚBLICO FESTIVAL VISSINGEN HOLANDA | PREMIO DEL PÚBLICO FESTIVAL AMAZONIA BRASIL | PREMIO DEL PÚBLICO FESTIVAL MONT TREMBLANT CANADA | PREMIO MEJOR DRAMA HEARTLAND FILM FESTIVAL USA | NOMINADA A LOS PREMIOS BAFTA

HUGH DANCY | JOHN HURT

## DISPARANDO A PERROS

SHOOTING DOGS

UNA PELÍCULA DE MICHAEL CATON-JONES

BBC FILMS - THE UK FILM COUNCIL PRESENTA EN ASOCIACIÓN CON IMAGICA CAPITAL Y FILMSTIFTUNG NORW. UNA CO-PRODUCCIÓN DE PREMIO UNIVOD Y ALEMANNIA. UNA PRODUCCIÓN DE CRUSSDAY/EGOLI/TOSSELL. EN ASOCIACIÓN CON BBC FILMS. DIRIGIDA PER MICHAEL CATON-JONES. JOHN HURT, HUGH DANCY "SHOOTING DOGS" DOMINIQUE HUBWITZ. PRESENTADA A CLARE-HOPE ASHLEY. DIRECTORES DE MONTATGE KAREN LINDSAY STEWART, HOPE AZEDA. DIRECTOR DE PRODUCCIÓN ANDREW WOOD. MONTAJE DE MONTAJES SARAH GRUNDY. MONTAJE DE MONTAJES DIANAH COLLIN. DIRECTOR DE PRODUCCIÓN BEETHAM STRAUSS. MONTAJE CHRISTIAN LINK. DIRECTOR DE FOTOGRAFIA IAN STRASBURG. MÚSICA COMPOSIDA PER DARIO MARIANELLI. PRODUCCIONS LECTURAS DAVID M. THOMPSON. PAUL TRILIBITS. TRUTH CALER. KARSTEN STÖTTER. RICHARD ADWYN. BASADA EN UNA HISTÒRIA DE RICHARD ADWYN I DAVID BELTON. GUIÓ DAVID WOLSTENCROFT. PRODUCCION PER DAVID BELTON. PIPPA CROSS. JENS MEUBER. DIRIGIDA PER MICHAEL CATON-JONES.

www.laurenfilm.es

## sinopsi

Joe Connor ha arribat per donar classes a Rwanda perquè creu que pot marcar una diferència. Quan l'escola es converteix en un refugi per a milers de ruandesos que escapen del genocidi, Joe promet a la seva alumna més brillant, Marie, que els soldats de l'ONU la protegiran de la multitud de militars extremistes a la recerca de sang fora de l'escola. Però quan l'ONU abandona els refugiats, Joe i el director de l'escola, el Pare Christopher, s'enfronten a un angoixant dilema: han d'anar-se'n o han de quedar-se amb els ruandesos. Mentre els camions de l'ONU prenen el seu camí a través dels terroritzats refugiats, Joe mira la cara plena de llàgrimes de Marie: Què ha de fer ell? Què faries tu?

# Notes

Basada en fets reals i filmada en la localització on va tenir lloc la història, "Disparant a gossos" està dirigida per Michael Caton-Jones i protagonitzada per John Hurt i Hugh Dancy. És una apassionant i emotiva recreació autèntica i poderosa, d'una tràgica història real que va tenir lloc durant el genocidi ruandès el 1994.

El que va succeir i el que es va permetre que succeís, a Rwanda el 1994, encara hauria d'estremir-nos a tots.

Com molts països a l'Àfrica, Rwanda patia un terrible llegat colonial. Va ser occident el que va dividir ètnicament a la gent, posant als Hutu contra els Tutsi i fins i tot donant suport al govern extremista Hutu. Mentre els líders extremistes de Rwanda van realitzar el seu horrible pla per exterminar als Tutsi, l'ONU –en escena per controlar una fràgil pau entre Hutus i Tutsis– mirava la matança s'estenia sense intervenir.

Però la pel·lícula de Michael Caton-Jones no tracta només de Rwanda, o l'Àfrica. Tracta també de tots nosaltres, com a éssers humans –sobre les nostres vides i les nostres eleccions–.

Els successos que passen a l'altre costat del món ens afecten ara més que mai. I ens enfrontem constantment amb eleccions, igual que els personatges de la pel·lícula: fer el més correcte, fer el més erroni. O no fer res. En les tràgiques circumstàncies de l'Escola Tècnica Oficial, descrita a la pel·lícula, com actuaríem? Li donariem l'esquena a aquestes persones? O trobaríem la fortalesa per fer-nos-en càrrec?

Aquesta pel·lícula podria fer-se sobre Darfur o Dachau (Alemanya) o Kosovo. No tracta de blancs i negres sinó de les eleccions que fem quan som lliures per escollir.

# SHOOTING DOGS

## Escola Rwanda

L'escocès Michael Caton-Jones és un director eficaç, que té en seu haver títols més o menys correctes, com Memphis Belle, Condemnat, Xacal (1997) i sobretot Vida d'aquest noi. És cert que va dirigir el nefast Instint bàsic 2. Addicció al risc, però l'any anterior havia fet amb capital britànic aquest valuós drama, que si no ha tingut una més gran repercussió és per una raó concreta: que repeteix el tema del genocidi ruandès d'Hotel Rwanda, un film amb què comparteix molts elements.

El context històric és el mateix, la sagnant guerra civil iniciada el 1994 per les faccions més radicals de la minoria Hutu, que després d'assassinar el president del país va iniciar el genocidi de l'ètnia Tutsi. Com en el film de Terry George, aquesta pel·lícula es desenvolupa a Kigali, al moment de més gran bogeria, quan un grup de Tutsis, ciutadans estrangers i soldats de l'ONU es refugien en unes instal·lacions. Aquí els protagonistes no acudeixen a un hotel, sinó que intenten sobreviure en una escola que porten missioners catòlics.

Un altre punt en comú, és que ambdós treballs es basen en personatges reals. Aquesta vegada, el personatge més important és Christopher, un sacerdot franciscà inspirat en el missioner bosnià Vjeko Curic, un dels dos capellans no africans que van romandre al país durant la matança.

En el guió ha participat David Belton, reporter que va cobrir la guerra per a BBC, i que va quedar enlluernat per la figura de Curic. A ell li deu la vida, ja que el capellà va convèncer uns milicians borratxos, que el van aturar a la carretera, perquè no li assassinessin. Belton és també un dels productors del film. Christopher –l'alter ego de Curic– es descriu a través dels ulls de Joe, un jove mestre nouvingut a l'escola, que promet a Marie, una alumna brillant, que les forces de l'ONU els protegiran. Tanmateix, aquestes semblen no fer res...

El film descriu minuciosament el conflicte, una de les més grans tragèdies de finals del segle XX. Caton-Jones no oculta que va ser un genocidi particularment sagnant, marcat pels ferotges cops de matxet que assestavent els Hutus a les seves víctimes, però mostra les seqüències violentes amb elegància i contenció. Critica la passivitat de l'ONU i de la comunitat internacional, al temps que descriu de forma minuciosa i exalta la fe del franciscà protagonista, com a factor que dóna sentit als seus valuosos sacrificis, un raig de llum i d'esperança en un moment de màxima convulsió. El veterà actor John Hurt aprofita àmpliament l'atractiu del personatge, certament un dels seus millors treballs dels últims temps.

## Sensació de fracàs

El periodista David Belton reconeix que va posar en marxa aquest film perquè sentia una gran frustració. "Crec que comparteixo una gran sensació de fracàs amb tots els ciutadans occidentals que van viure la massacre. La majoria van ser evacuats i van haver de deixar allà als seus amics ruandesos, que van ser assassinats", explica Belton. "Teníem allà una força de l'ONU que se'n va anar quan podia haver aturat la matança. El Consell de Seguretat va mostrar una gran covardia moral". Contrasta davant aquesta situació l'exemple del seu amic, el pare Curic: "L'última nit que vam passar amb ell els membres de l'equip de la BBC, ens va portar a la seva petita cuina per oferir-nos unes copes de whisky. Allà ens va confiar el seu secret. Estava donant refugi a molts Tutsis que fugien de les milícies, i els treia en secret del país, en els baixos del seu camió", recorda el periodista.





## Genocidi i martiri

Julio Rodríguez Chico

La càmera de Michael Caton-Jones mira Rwanda en els moments més sagnants de la seva història recent: la Guerra Civil entre ètnies de 1994, i el genocidi dels Tutsis a mans dels Hutus. És una mirada plena de dolor, de crítica i també d'agraïment. De dolor per tantes víctimes que van ser massacrades a cop de matxet, sense cap consideració cap a nens ni dones. De crítica per la covardia moral de l'ONU per parar la matança, i pel racisme hipòcrita del "món desenvolupat" que únicament va protegir els seus interessos blancs. D'agraïment a qui, amb el seu exemple i lliurament, van permetre que alguns sobrevisquessin per comptar-ho, fins i tot a costa de la seva vida. Res d'això resulta estranya si sabem que David Belton, coproductor i coguionista del film, va ser un dels reporters de la BBC que van salvar la vida gràcies a l'heroica acció del franciscà Vjeko Curic, a qui ara rendeix tribut. Una història similar va ser portada al cinema recentment per Terry George a "Hotel Rwanda". Ara, el nou testimoni ens trasllada de l'hotel a una Escola Tècnica Oficial, també convertida en camp de refugiats. L'heroi -real i humà, no del còmic ni de la mitologia- passa a ser un missioner catòlic, el pare Christopher -Curic a la realitat- que es va quedar i va morir entre els ruandesos per salvar a quants fos possible. Entre l'inicial cop d'Estat i la posterior evacuació d'estrangers i tropes de l'ONU, ens trobem amb actes salvatges plens d'odi i de sang al costat d'actuacions memorables de solidaritat i perdó, amb el jove professor Joe que es debat en un espinos dilema moral, i amb uns periodistes o militars que es mouen entre l'ambigüitat i el fracàs per un treball poc compromès.

L'escolès Caton-Jones pretén mostrar de manera realista el que allà va succeir,

i per això roda en els mateixos llocs de la tragèdia, incorpora a l'equip artístic i tècnic de la pel·lícula alguns dels supervivents, i il·lustra amb els títols de crèdit inicials i finals el que va passar al país africà. La seva posada en escena s'acosta més a l'estil documental del que fes Terry George -no deixant de ser una realitat ficcionada-, i opta per no apartar l'objectiu en els moments més crus i dramàtics, com les escenes en que els Hutus maten a cops de matxet a dones i nens, o quan el sacerdot visita el convent on les monges han estat violades i assassinades. Accions cruents i cossos espedaçats que aquí busquen evidenciar la veritat del que ha succeït, idèntica motivació que empeny el realitzador a mostrar la figura del missioner en la seva realitat més profunda, a no quedar-se únicament en la seva acció humanitària: per això, en diverses ocasions, el director recalca en el seu sentit sobrenatural i transcendent, en el seu intent per donar un sentit cristià al patiment d'aquesta gent i posar-ho en relació amb el valor de la missa que el sacerdot celebra per als refugiats, poc abans de ser abandonats a la mort segura.

A la feina del guionista s'aprecia també una voluntat per assolir el dramatisme per mitjà dels mateixos fets de la història real, més que a través de la posada en escena, ara més televisiva que la seva antecessora. El desenvolupament és previsible per ser conegut en les seves línies generals, es redueixen les subtrames per a centrar-se en la principal, i no s'assoleixen els climax d'"Hotel Rwanda". Tanmateix, les imatges tenen el valor del testimoni verdader i de l'honestedat de la seva representació, amb moments commovedors i un interessant dilema moral que es planteja en la persona del professor anglès. L'ambientació

atractiva en alguns moments pel to realista, mentre que una fantàstica banda sonora recorre a cors africans per transmetre aquesta doble realitat del carrer embogit i d'unes ànimes que cerquen la pau en sentir-se comunitat. Els carrers polsegosos i els camins sembrats de cadàvers són l'escenari tràgic perquè John Hurt doni vida al pare Christopher amb una cara continguda i greu que transmet pau i profunditat interior, mentre que a Hugh Dancy li queda el repte d'encarnar un inquiet Joe que ha d'evolució de l'entusiasme juvenil al dolorós descobriment de la realitat i de sí mateix.

Bones interpretacions per a una història personal i col·lectiva en la qual, una vegada més, alguns van mirar cap a un altre costat perquè només havien de realitzar un "seguiment de la pau" però no col·laborar amb ella. El director no s'encheba amb aquestes irresponsabilitats històriques perquè el seu objectiu és de caràcter més positiu, i mirar en excés les forces internacionals hagués distret de la presència d'"alguns homes bons", circumstància molt més interessant.

Pel·lícula, per tant, res complaent ni dolça, ni tampoc maniquea en el retrat de personatges: versemblant en les diferents actituds que l'home pot adoptar davant la mort i la tragèdia, segons els seus ressorts interiors, el film queda resolt amb correcció a tall de "crònica d'un genocidi i d'un martiri" que el món havia de conèixer. Agradarà a qui hagi gaudit amb "Hotel Rwanda", encara que cal d'anar cauts davant una història que es repeteix amb poques variants, que perd subtileza i complexitat narrativa per guanyar en versemblança i cruesa.

# Sobre el genocidi de Rwanda

Per Juan Orellana



Impactant. No només impactant, commovedora. És a dir, que la pel·lícula et mou, et canvia, t'obliga a fer un judici, et transforma la mirada. Això és "Disparant a gossos", un film sobre el genocidi de Rwanda.

No és una obra mestra, ni té darrere a cap de les "majors" de Hollywood, no és una superproducció ni té efectes especials més enllà dels convencionals. Però guarda en el seu pit tanta autenticitat, tanta veritat, que supera totes les seves possibles carències per portar-la al selecte àmbit de les pel·lícules inoblidables.



"Disparant a gossos" és una aproximació veraç a uns esdeveniments que van conèixer indirectament els productors del film. Produïda per la BBC i dirigida per Michael Caton-Jones, recrea els successos esdevinguts en una Escola Tècnica Oficial pròxima a Kigali. Dins dels seus amplis recintes estava també la seu de la missió del sacerdot bosnià Vjeko Curic, que en el film apareix com el Pare Christopher (John Hurt). Allà també es va establir una caserna dels Cascos Blaus de Nacions Unides, que protegien la comunitat religiosa i els alumnes interns de l'escola.



La tragèdia comença quan uns centenars de Tutsis, tenallats pel pànic a l'extremisme Hutu, sol·liciten refugiar-se en els terrenys de l'escola.



Sense tenir-ho previst, i sense recursos suficients, aquell recinte es converteix en una "reserva" de Tutsis, envoltada de centenars d'Hutus armats amb els seus matxets i assedegats de sang mentre esperen el dia en que els Cascos Blaus es retirin. Perquè els Hutus saben que aquest dia arribarà. La pel·lícula ens narra els cinc dies d'abril que van des de l'assassinat del president de Rwanda fins a la retirada dels Cascos Blaus d'aquesta escola.



El títol de "Disparant a gossos" no és metafòric. Al·ludeix a una decisió del capità Charles Delon dels Cascos Blaus de disparar contra uns gossos que furguen entre cadàvers i que poden transmetre infeccions a la població. Aquesta decisió, aparentment innòcua, és tanmateix decisiva en el discurs

crític del film, per raons que preferim no revelar.

El Pare Christopher és el més interessant del film: ell constitueix el referent moral de quants l'envolten, i la seva autoritat neix de la seva fe i del seu lliurament incondicional. Ell mai cau en temptacions revengistes, i el seu treball se centra en la catequesi, en parlar de l'amor de Déu i a explicar el sentit de l'Eucaristia i de la Setmana Santa. I ho fa perquè entén que el sentit últim d'allò que explica està molt relacionat amb el que tots viuen a seu al voltant.

Un altre personatge és Joe (Hugh Dancy), un jove voluntari d'una ONG, que en el film representa en certa manera el punt de vista de l'espectador occidental. D'altra banda, el capità belga Charles Delon de los Cascos Blaus (Dominique Horwitz) encarna la posició de Nacions Unides davant el conflicte, una posició absentista que deixa molt que desitjar. Hi ha un quart personatge interessant, la jove alumna tutsi Marie (Clare-Hope Ashitey), que representa l'esperança ruandesa posada en els europeus, esperança que gairebé tots frustraran, llevat del Pare Christopher. Finalment estan els reporters de la BBC, que encarnen la perspectiva dels productors del film, i que són els encarregats de que l'opinió pública occidental conegui el genocidi i pugui experimentar una certa mala consciència.

L'origen del guió de David Wolstencroft està en les experiències ruandeses de David Belton, productor del film, i que va conèixer bé al pare Vjeko Curic, que li va salvar la vida protegint-ho dels Hutus. Ell era un reporter de la BBC que el 1994 va viatjar a Rwanda a cobrir la guerra. El sacerdot el va acompanyar i el va protegir en nombroses ocasions, i gràcies a ell molts van saber dels horrors d'aquell genocidi. Quan temps després, a Washington, Belton va saber de l'assassinat del pare Curic, va decidir escriure l'argument al costat del documentalista Richard Alwyn i produir la pel·lícula.

En conclusió: una pel·lícula tan dura com imprescindible, un testimoni de fe martirial oportuna i necessària.



**VOLS - Voluntariat Solidari**

Pl. d'Artós, 4  
08017 Barcelona  
Tel. 932.038.808  
Fax 932.054.971  
sensibilitzacio@ongvols.org

[www.ongvols.org](http://www.ongvols.org)

Fitxa elaborada per: Ferran Bolós.